

11 Ιουνίου, 2007

Έντιμο Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
Κύριο Αντώνη Βασιλείου,
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
1463 Λευκωσία.

Έντιμε κύριε Υπουργέ,

Εισήγηση της ΚΥΣΟΑ, στα πλαίσια των Διαθρωτικών Ταμείων 2007 - 2013 και των Κανονισμών τους και ιδιαίτερα του Γενικού Κανονισμού, για σχεδιασμό, κατάρτιση και προκήρυξη προγράμματος έρευνας για διαπίστωση των ικανοτήτων/χαρακτηριστικών των ατόμων με αναπηρία για βιοποριστική δραστηριότητα, εντοπισμού κατάλληλης εργασίας στην ανοικτή αγορά για τοποθέτηση τους και εκπαίδευση/κατάρτισή τους ανάλογα με τα συμπεράσματα και διαπιστώσεις που θα γίνονται.

Υποβάλλουμε την πιο πάνω εισήγηση και εκθέτουμε στη συνέχεια το συγκεκριμένο Πρόγραμμα που προτείνουμε και που είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε και να καταρτίσουμε με το Υπουργείο σας, καθώς και την πραγματική και νομική αιτιολογία του:

Μέρος Α. Προτεινόμενο Πρόγραμμα.

Για τους λόγους και δεδομένα που εκθέτουμε στο Μέρος Β, φαίνεται ότι τα μέτρα και οι μηχανισμοί για την εκπαίδευση/κατάρτιση των ατόμων με αναπηρίες στην Κύπρο, που είναι εκ των ων ουκ άνευ για επίτευξη της επαγγελματικής τους αποκατάστασης, καθώς και για την επακόλουθη ένταξή τους παραγωγικά στον κόσμο της εργασίας, είναι θέματα τόσο επίκαιρα όσο και απαραίτητα. Προτείνουμε να σχεδιαστεί, στα πλαίσια των Διαθρωπικών Ταμείων, να καταρτιστεί, να προκηρυχθεί και να εφαρμοστεί ένα ερευνητικό και προωθητικό Έργο/Πρόγραμμα των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας. Μέσω του Προγράμματος, στα άτομα με αναπηρία στην Κύπρο θα εντοπίζονται και θα αναπτύσσονται οι απαραίτητες ικανότητες και χαρακτηριστικά των ατόμων με αναπηρία και υποστηρικτικοί μηχανισμοί, οι οποίοι θα τους βοηθήσουν στη διεκδίκηση του δικαιώματός τους για ίσες ευκαιρίες και θα διασφαλίσουν την αποτελεσματική συμμετοχή τους και ένταξή τους γενικότερα στην κοινωνία προς όφελος και των ίδιων των ατόμων με αναπηρία, και της κοινωνίας και της οικονομίας και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και επίτευξης της επιδιωκόμενης κοινωνικής συνοχής.

Το προτεινόμενο Πρόγραμμα, μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης/κατάρτισης ατόμων με αναπηρία στους τομείς ή και θέσεις εργασίας που θα εντοπιστούν, ανάλογα με τις ικανότητες/χαρακτηριστικά που διαθέτει κάθε άτομο ή που μπορεί να αναπτύξει, μπορεί να συνδυαστεί με υπάρχοντα προγράμματα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, π.χ. των κινήτρων στους εργοδότες για εργοδότηση ατόμων με αναπηρία. Έτσι μόνο, πιστεύουμε, θα μπορούν να λειτουργήσουν ορθά και αποτελεσματικά και τα εν λόγω προγράμματα του Υπουργείου.

Τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα να εργάζονται και να εξασφαλίζουν τα προς το ζην με την εργασία τους σε μια αγορά εργασίας και σε ένα εργασιακό περιβάλλον το οποίο είναι ανοικτό, ευρύτερης δομής και προσιτό σε άτομα με αναπηρία. Προς τούτο απαιτούνται, βέβαια, τα κατάλληλα μέτρα και οι κατάλληλες ενέργειες, στα πλαίσια του Προγράμματος που προτείνουμε, για να:

- διαπιστωθούν καταρχήν οι ικανότητες/χαρακτηριστικά/ταλέντο των ατόμων με αναπηρία, σε κάθε εξατομικευμένη περίπτωση, ή η δυνατότητα ανάπτυξης τους.

- Τούτο είναι απαραίτητη προϋπόθεση, για να δοθεί στη συνέχεια στα άτομα με αναπηρία αποτελεσματική πρόσβαση σε γενικά προγράμματα τεχνικής, θεωρητικής και επαγγελματικής καθοδήγησης και εκπαίδευσης, υπηρεσίες εξασφάλισης εργασίας και επαγγελματική και συνεχή εκπαίδευση και,
- προωθηθούν οι ευκαιρίες εργοδότησης και η προώθηση σταδιοδρομίας για άτομα με αναπηρία στην αγορά εργασίας, καθώς και αρωγή στην εξεύρεση, εξασφάλιση, διατήρηση στην εργασία, καθώς και επάνοδος ατόμων με αναπηρία στην εργασία τους.

Χωρίς τούτο να αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση, το όλο Πρόγραμμα θα μπορούσε, ίσως, να εκτελεστεί από εκείνον που θα αναλάβει την εκτέλεσή του, χρησιμοποιώντας, σε μικρότερη ή και μεγαλύτερη έκταση, εγκαταστάσεις και δομές που υπάρχουν (π.χ. ιδιωτικά κολέγια/σχολές, ΚΕΑΑ κλπ.).

Το προτεινόμενο Πρόγραμμα θα αποτελείται από τέσσερα μέρη, τα οποία περιλαμβάνουν:

- τη διαπίστωση και καταγραφή των φυσικών ή υπαρχουσών ικανοτήτων/χαρακτηριστικών/ταλέντων των ατόμων με αναπηρία, σε εξατομικευμένη βάση, ή των δυνάμενων να αναπτυχθούν ανάλογα με τη φύση της συγκεκριμένης αναπηρίας και των συνεπειών της,
- την εκπαίδευση/κατάρτιση των ατόμων με αναπηρία που θα εντοπιστούν, καλλιεργώντας, αναπτύσσοντας και επαυξάνοντας τις ικανότητες τους και/ή αναπτύσσοντας νέες ή και συναφείς ικανότητες,
- την εξασφάλιση εργασίας σε άτομα με αναπηρία στην κυπριακή αγορά εργασίας, αφού διενεργηθεί η κατάλληλη έρευνα εντοπισμού δυνατοτήτων εργοδότησής τους σε κάθε εξατομικευμένη περίπτωση ή και θέσεων εργασίας,
- τη δημιουργία και εφαρμογή προστατευτικών μέτρων και διευκολύνσεων για την εξασφάλιση των ατόμων με αναπηρία σε απασχόληση στο εργασιακό δυναμικό.

Σύμφωνα και ανάλογα με τα τέσσερα μέρη του προτεινόμενου Προγράμματος, που συνοπτικά σκιαγραφούνται πιο πάνω, η πρώτη φάση θα περιλαμβάνει την τεκμηρίωση

των αναγκών των ποικίλων ομάδων ατόμων με αναπηρία στην Κύπρο (λ.χ. κωφοί, τυφλοί, παραπληγικοί, άτομα με αναπηρία στα άνω ή και κάτω άκρα, μυοπαθείς, ρευματοπαθείς, άτομα με νοητική αναπηρία, κατά πλάκα σκλήρυνση κλπ.). Η φάση αυτή θα διενεργηθεί και αυτόνομα και σε συνεργασία με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία. Μέσω της εν λόγω συνολικής δραστηριότητας της πρώτης φάσης θα καταστεί αρχικά δυνατός ο προσδιορισμός και η επιμέτρηση της έκτασης των ατόμων με αναπηρία στην Κύπρο που έχουν τις ικανότητες ή και δυνατότητα εκπαίδευσης, κατάρτισης και εργοδότησής τους και να συγκεκριμενοποιηθούν για πρώτη φορά ομάδες ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με τη φύση της αναπηρίας τους, την επίδραση της συγκεκριμένης αναπηρίας στον περιορισμό της βιοποριστικής τους δραστηριότητας, η εξατομικευμένη ικανότητα ή δυνατότητά τους για εκπαίδευση/κατάρτιση και εργοδότηση και ο εντοπισμός συγκεκριμένης εργασίας ή θέσης στην αγορά εργασίας.

Αναμένεται ότι, μετά την περάτωση της πρώτης φάσης του Προγράμματος, μέσω της έρευνας ανάλυσης αναγκών που θα ακολουθήσει, τα άτομα με αναπηρία θα μπορούν να φέρουν στην επιφάνεια τα φυσικά χαρακτηριστικά ή ικανότητες ή και ταλέντα που διαθέτουν. Αυτή η γνώση και επίγνωση θα χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία και κατάρτιση κατάλληλων σειρών εκπαίδευσης/κατάρτισης, που θα βελτιώσουν τις υπάρχουσες ικανότητες των ατόμων με αναπηρία ή και θα αναδείξουν νέες, ώστε να τα βοηθήσουν να έχουν ζήτηση από τους εργοδότες. Επιπρόσθετα, η έρευνα ανάλυσης αναγκών μπορεί να καθορίσει τομείς στους οποίους τα άτομα με αναπηρία παρουσιάζουν έλλειψη γνώσεων ή ικανοτήτων. Και πάλι, σειρές εκπαίδευσης/κατάρτισης μπορούν να σχεδιαστούν για να προσφέρουν στα άτομα με αναπηρία νέες ικανότητες.

Όταν σχηματιστεί μια σαφής εικόνα αναφορικά με τις ικανότητες, χαρακτηριστικά ή ταλέντα που ήδη διαθέτουν τα άτομα με αναπηρία, πάνω σε εξατομικευμένη βάση, θα έχουν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες και ικανότητες που θα έχουν εξασφαλίσει μέσω των κατάλληλων εκπαιδευτικών σειρών κατάρτισης, σειρές οι οποίες μπορούν να σχεδιαστούν και να διενεργούνται και στην ανοικτή αγορά εργασίας, ως μαθητευόμενοι εργοδοτούμενοι σε πρώτο στάδιο. Αυτές οι θέσεις πρακτικής εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας πρέπει να επιχορηγούνται, προσφέροντας στους εργοδότες ένα κίνητρο για την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία υπό εκπαίδευση.

Με την ολοκλήρωση της πρακτικής εκπαίδευσης, οι εργοδότες (μακριά και απελευθερωμένοι πια από προκαταλήψεις) θα έχουν την ευκαιρία να προσλάβουν τα άτομα με αναπηρία πάνω σε κανονική βάση.

Τέλος, η πρόοδος των συμμετεχόντων θα παρακολουθείται και θα επιβάλλονται προστατευτικές επιμετρήσεις εργασίας με στόχο τα άτομα με αναπηρία να εργάζονται πάνω σε ίση βάση με άλλους εργαζομένους σε ένα εργασιακό περιβάλλον το οποίο είναι ανοικτό και που θα περιλαμβάνει και άτομα με αναπηρία.

Μέρος Β. Νομική και πραγματική αιτιολογία.

(I) Νομική/νομοθετική βάση:

Η γενικότερη νομική βάση του προτεινόμενου Προγράμματος είναι, βέβαια, τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα κάθε ατόμου προστατεύονται στο Μέρος II του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, πέρα από τις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες μετέχει και η Κυπριακή Δημοκρατία. Ιδιαίτερη αναφορά θέλουμε να κάνουμε στο άρθρο 9 του Συντάγματος που αναγνωρίζει το ανθρώπινο δικαίωμα σε κάθε άτομο για αξιοπρεπή διαβίωση και κοινωνική ασφάλιση, στο άρθρο 28 που διασφαλίζει την ισότητα όλων ενώπιον του νόμου και της διοίκησης και στο άρθρο 35 που αναθέτει στις διοικητικές, νομοθετικές και δικαστικές αρχές της Δημοκρατίας την προστασία και υλοποίηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων κάθε ατόμου.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Επαγγελματική Αποκατάσταση Αναπήρων Προσώπων, η οποία κυρώθηκε από την Κυπριακή Βουλή των Αντιπροσώπων με τον Κυρωτικό Νόμο 42/1987, στα άρθρα 2, 3, 4 και 7 ειδικότερα, επιβάλλει στα κράτη μέλη της Σύμβασης, μεταξύ των οποίων είναι και η Κυπριακή Δημοκρατία «να χαράσσει, εφαρμόζει και αναθεωρεί περιοδικά μια εθνική πολιτική σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση και απασχόληση αναπήρων προσώπων» και τη λήψη ειδικών νομοθετικών και άλλων μέτρων κατάρτισης/εκπαίδευσης και εργοδότησης των ατόμων με αναπηρία σε εθνικό

επίπεδο. Το ίδιο και, μάλιστα, με μεγαλύτερη σαφήνεια και επιτακτικότητα επιβάλλεται στην Κυπριακή Δημοκρατία, για εκπαίδευση/κατάρτιση των ατόμων με αναπηρία στην ανοικτή εκπαίδευση και κατάρτιση και την εργοδότησή τους, ώστε να καταστούν αυτόνομα μέλη και να μετέχουν πλήρως στη ζωή της κοινότητας, ιδιαίτερα με τα άρθρα 9 (Δικαίωμα για επαγγελματικό προσανατολισμό), 10 (Δικαίωμα επαγγελματική κατάρτιση) και 15 (Δικαίωμα των ατόμων με ειδικές ανάγκες για αυτονομία, κοινωνική ένταξη και συμμετοχή στη ζωή της κοινότητας) του Αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, ο οποίος κυρώθηκε από την Κυπριακή Πολιτεία με τον Κυρωτικό Νόμο 27(I)/2000.

Ο Γενικός Κανονισμός των Διαθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβάλλει στα κράτη μέλη να περιλάβουν πρόνοια και αναφορά στο Εθνικό και Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης, στα πλαίσια των Διαθρωτικών Ταμείων, στα άτομα με αναπηρία σε όλους τους τομείς και σε όλους τους άξονες, ώστε να επιτευχθεί για τα άτομα με αναπηρία το γνωστό ως “mainstreaming”.

Ειδικότερα, το άρθρο 5 του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου του 2000 (Ν.127(I)/2000), όπως τροποποιήθηκε και εναρμονίστηκε με τροποποιητικούς Νόμους, μετατρέποντας στην κυπριακή έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις της Οδηγίας 2000/78/EK, προβλέπει την κατάρτιση από τη Διοίκηση (Κυβέρνηση) σχεδίων εργοδότησης ατόμων με αναπηρία, τη δημιουργία κινήτρων στους εργοδότες και τη δημιουργία θέσεων στο Δημόσιο για το διορισμό αποκλειστικά ατόμων με αναπηρία. Αναφερόμαστε, ενδεικτικά και μόνο, στις διατάξεις αυτές του άρθρου 5 μεταξύ των προνοιών του εν λόγω άρθρου. Το δε άρθρο 4 ((δ) και (στ)) του ίδιου Νόμου, σε μια διακήρυξη των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στο δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να εκπαιδεύονται, να καταρτίζονται, να εργάζονται στην ανοικτή αγορά εργασίας και να έχουν όλη την απαιτούμενη στήριξη και διευκολύνσεις. Τα άρθρα 14 και επόμενα του ίδιου Νόμου αναφέρονται στη δημιουργία Ταμείου Ειδικών Αναγκών για τα άτομα με αναπηρία, μεταξύ των σκοπών του οποίου (άρθρο 16) είναι και η εκπαίδευση, η κατάρτιση, η εργοδότηση και η κοινωνική ένταξή τους.

Ο Κανόνας 7 των Πρότυπων Κανόνων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την Εξίσωση των Ευκαιριών των Ατόμων με Αναπηρία ορίζει σαφώς ότι τα κράτη μέλη υπέχουν υποχρέωση για την εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία με διάφορα μέτρα και συστήματα (μεταξύ των οποίων και το σύστημα της ποσόστωσης). Πρέπει να σημειωθεί ότι ο Νόμος περί Ατόμων με Αναπηρίες του 2000, σύμφωνα με το προοίμιο του, θεσπίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ακριβώς για να προωθήσει και να υλοποιήσει τις διατάξεις των εν λόγω Πρότυπων Κανόνων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Δυστυχώς, όμως, μέχρι σήμερα δεν έχουν υλοποιηθεί οι πλείστες και ουσιαστικότερες διατάξεις του Νόμου, με αποτέλεσμα την ύπαρξη σοβαρών κενών στην κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία και ιδιαίτερα στην κατάρτιση/εκπαίδευσή τους και την ένταξή τους στον κόσμο της εργασίας, που είναι ο πυρήνας της κοινωνικής ένταξης. Για τούτο, ακριβώς, προτείνουμε το σχεδιασμό και κατάρτιση του Προγράμματος αυτού με στόχο να στηρίξει τα άτομα με αναπηρία και να τα προωθήσει στην ανοικτή αγορά εργασίας πάνω σε επίπεδο, κατά το δυνατό, ίσων ευκαιριών.

(II) Πραγματική αιτιολογία:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ανακηρύξει το 2007 ως Ευρωπαϊκό Έτος Ίσων Ευκαιριών για Όλους. Ο στόχος του Έτους είναι να επιτύχει μεγαλύτερη επίγνωση στις εθνικές κοινωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τα δικαιώματά τους για ίση μεταχείριση και μια ζωή χωρίς διακρίσεις σε όλους τους τομείς της, που είναι δυο από τις βασικές αρχές που υποστηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Οι δραστηριότητες, που λαμβάνουν χώραν ή και σχεδιάζονται σε όλη τη διάρκεια του Έτους, προσπαθούν να επανορθώσουν και να εξαλείψουν τις διακρίσεις τις οποίες υφίστανται κάποια άτομα λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής προέλευσης, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού. Επιπρόσθετα, το Έτος επιδιώκει να προωθήσει τα οφέλη της διαφορετικότητας τόσο από οικονομικής όσο και από κοινωνικής άποψης.

Παρόλο που η ΕΕ διαθέτει (θέσπισε κατά τα τελευταία χρόνια) μια συνεχώς επεκτεινόμενη νομοθεσία κατά των διακρίσεων, οι νόμοι από μόνοι τους δεν είναι αρκετοί για να θέσουν τέλος στις διακρίσεις και στην υφιστάμενη νοοτροπία. Πέρα από τη νομοθεσία διαπιστώνεται ότι απαιτούνται κίνητρα ούτως ώστε να επέλθει αλλαγή στη

συμπεριφορά και τη νοοτροπία. Ιδιαίτερα, η διαπίστωση αυτή είναι έκδηλη στην κυπριακή κοινωνία, όπου σχέδια ή και προγράμματα κινήτρων προς τους εργοδότες για εργοδότηση ατόμων με αναπηρία δεν είχαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, κυρίως, κατά την άποψή μας, γιατί δε δόθηκε βαρύτητα πρώτα και δε δομήθηκε η απαιτούμενη υποδομή και κατάρτιση προγραμμάτων εκπαίδευσης/κατάρτισης και πρακτικής εκπαιδευτικής διαδικασίας στην αγορά εργασίας. Οι δραστηριότητες, που σχεδιάζονται στη διάρκεια του Έτους, διοργανώνονται με επίκεντρο τέσσερις κύριους στόχους: δικαιώματα, εκπροσώπηση, αναγνώριση και σεβασμός. Αυτοί οι στόχοι θα επιτευχθούν μέσω της αφύπνισης της ευαισθησίας και της εμπέδωσης αναφορικά με το δικαίωμα της ισότητας και της μη διάκρισης, δίνοντας το έναυσμα για τρόπους βελτίωσης της συμμετοχής ευάλωτων ομάδων στην κοινωνία, οι οποίες βρίσκονται αντιμέτωπες με τις διακρίσεις και την έλλειψη θετικών μέτρων στήριξής τους, διευκολύνοντας και εκτιμώντας τη διαφορετικότητα και την ισότητα και μέσω της προώθησης μιας πιο ενοποιημένης και συνεκτικής κοινωνίας. Η επιδίωξη αυτή προβάλλει ως αδήρητη αναγκαιότητα στην κοινωνική πραγματικότητα της Κύπρου.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι διακρίσεις, καθώς και ο εγκλωβισμός ατόμων εκτός του ανθρώπινου δυναμικού, όχι μόνο έχουν επιπτώσεις στα άτομα τα οποία επηρεάζονται άμεσα, αλλά παράλληλα, έχουν κόστος και επιπτώσεις και για την ευρύτερη κοινωνία και την οικονομία ως σύνολο. Ένας από τους ζωτικούς πόρους της Ευρώπης είναι η μεγάλη ποικιλομορφία (διαφορετικότητα) των ανθρώπων της, οι οποίοι προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα υποβάθρων και κουλτούρας και διαθέτουν μια τεράστια ποικιλία ικανοτήτων, ταλέντων και ιδεών. Οι διακρίσεις ή και η έλλειψη θετικών μέτρων στήριξης αποστερούν από πολλούς ανθρώπους (όπως είναι ιδιαίτερα τα άτομα με αναπηρία) τις ίσες ευκαιρίες, το οποίο μεταφράζεται σε άμεση απώλεια ανθρώπινου δυναμικού αναλυόμενου σε ικανότητες, ατομικά χαρακτηριστικά και ταλέντα. Αν η Ευρώπη φιλοδοξεί να αναπτυχθεί σε μια ανταγωνιστική και δυναμική Ένωση στην παγκόσμια αγορά, χωρίς απώλειες ανθρώπινου δυναμικού και σπατάλης οικονομικών πόρων, και να επωφεληθεί από την ποικιλομορφία της, επιβάλλεται να συμπεριλαμβάνονται όλοι οι άνθρωποι ανεξαιρέτως στις κοινωνικές δομές της.

Ο τομέας του κόσμου της εργασίας μπορεί να ευεργετηθεί τα μέγιστα από μια πολιτική ποικιλομορφίας, που να δέχεται και να στηρίζει τη διαφορετικότητα. Μια έκθεση της

Επιτροπής του 2005 υπογραμμίζει ότι το 83% των εταιρειών που είχαν εφαρμόσει μια τέτοια πολιτική, σημείωσαν ότι είχε ως αποτέλεσμα πραγματικά επαγγελματικά οφέλη. Οι πολιτικές αυτές επιτρέπουν στις εταιρείες και γενικότερα στις επιχειρήσεις (περιλαμβανομένων επομένως και των Δημόσιων Υπηρεσιών) να αντλούν από ένα ευρύτερο φάσμα μελλοντικών υπαλλήλων, οι οποίοι φέρουν μαζί τους διαφορετικές προοπτικές και ιδέες. Περαιτέρω, οι εν λόγω πολιτικές έχουν αποδειχθεί ότι βελτιώνουν τα κίνητρα των υπαλλήλων και τις καινοτομίες. Ίσως, το σημαντικότερο, μια και οι δημόσιοι οργανισμοί και οι ιδιωτικές εταιρείες και επιχειρήσεις εξυπηρετούν άτομα με ένα ευρύ φάσμα υποβάθρων, πράγμα που αντικατοπτρίζεται στη σύσταση του εργατικού δυναμικού των υπαλλήλων, εξασφαλίζουν καλύτερη κατανόηση των αναγκών αυτών των ατόμων.

Άτομα με αναπηρία, εκπαίδευση, εργασία και εργοδότηση:

Το 10% του πληθυσμού της ΕΕ (πέραν του 10% του πληθυσμού της Κύπρου) έχει μια αναπηρία. Εκ των πραγμάτων, ιδιαίτερα στην κυπριακή κοινωνία, τα άτομα με αναπηρία τείνουν σε μεγάλο βαθμό να περιθωριοποιούνται κοινωνικά με κύρια αιτία την κράτησή τους εκτός εργασίας και εκτός του ανθρώπινου δυναμικού και της έννοιας της κοινωνικής συνοχής. Σε μια προσπάθεια εξάλειψης των διακρίσεων, είναι απαραίτητο να παρέχονται σε όλα τα άτομα με αναπηρία οι ευκαιρίες να εμπλακούν πλήρως, στο ίδιο επίπεδο με τους άλλους, στην κοινωνία και στην κοινωνική δραστηριότητα. Η Επιτροπή τονίζει ότι είναι παράνομο να αρνείται η οργανωμένη κοινωνία σε οποιοδήποτε άτομο πρόσβαση στην εκπαίδευση/κατάρτιση ή στην εργασία για οποιοδήποτε από τους λόγους που παρατέθηκαν πιο πάνω. Αυτό περιλαμβάνει, βέβαια, και τα άτομα με αναπηρία.

Σύμφωνα με τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2006 και κατέληξε στην έγκριση/ψήφιση της Διεθνούς Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, η Σύνοδος και η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία προνοούν ότι οι διακρίσεις εναντίον οποιουδήποτε ατόμου με βάση κάποια αναπηρία αποτελεί παραβίαση της εγγενούς αξιοπρέπειας και αξίας του ανθρώπου. Η Σύνοδος και η Σύμβαση αναγνωρίζουν την πολύτιμη ύπαρξη και τις ενδεχόμενες

συνδρομές/συνεισφορές που κάνουν τα άτομα με αναπηρία στη γενική ευημερία και ποικιλομορφία των κοινοτήτων τους.

Η Σύνοδος των Ηνωμένων Εθνών και η εν λόγω Σύμβαση του 2006 απαιτούν και επιβάλλουν στα κράτη μέλη της Σύμβασης (μεταξύ των οποίων είναι και η Κυπριακή Δημοκρατία, που υπέγραψε τη Σύμβαση στις 30 Μαρτίου 2007) τη μη διάκριση, την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή και συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία και ισότητα ευκαιριών. Συγκεκριμένα, επιβάλλουν όπως άτομα με αναπηρία έχουν πρόσβαση σε επαγγελματική εκπαίδευση, επιμόρφωση για ενήλικες και δια βίου μάθηση χωρίς διακρίσεις και πάνω σε ίση βάση με τους άλλους. Επίσης, τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα να εργάζονται και να εξασφαλίζουν τα προς το ζην με την εργασία τους σε μια αγορά εργασίας και σε ένα εργασιακό περιβάλλον το οποίο είναι ανοικτό, περιεκτικό, συνεκτικό και προσιτό σε άτομα με αναπηρία. Ως αποτέλεσμα, απαιτούνται τα κατάλληλα μέτρα και μέσα για να επιτευχθούν οι εν λόγω στόχοι, όπως έχουν εκτεθεί και πιο πάνω στο Μέρος Α.

Σύμφωνα με την έρευνα του Ειδικού Ευρωβαρομέτρου 263 «Διακρίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση» στην οποία ρωτήθηκαν 504 Κύπριοι από τις 7 Ιουνίου μέχρι τις 4 Ιουλίου 2006, το 69% των ερωτηθέντων είπαν ότι η αναπηρία τείνει να αποτελεί μειονέκτημα στην κοινωνία και 47% είπαν ότι οι διακρίσεις με βάση την αναπηρία είναι διαδεδομένες στην Κύπρο. Περίπου το 88% των Κυπρίων είπαν ότι περισσότερα άτομα με αναπηρία χρειάζονται στον τομέα της εργασίας. Αυτά τα αριθμητικά δεδομένα ήταν ψηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο του 74%. Σε μια θετική νότα, το 93% των Κυπρίων δήλωσαν ότι ευνοούσαν μέτρα που στοχεύουν στην παροχή ίσων ευκαιριών εργοδότησης για άτομα με αναπηρία.

Με βάση όλους τους πιο πάνω πραγματικούς και νομικούς λόγους και λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους του προτεινόμενου Προγράμματος και τις προοπτικές του σε σχέση και σε συνδυασμό με την κοινωνική πραγματικότητα τόσο από πλευράς των ατόμων με αναπηρία όσο και από πλευράς του κοινού και της νοοτροπίας του, εισηγούμαστε να σχεδιαστεί, να καταρτιστεί και να προκηρυχθεί το Πρόγραμμα που προτείνουμε με

δαπάνη (τιμές, αμοιβές κλπ.), ώστε το Πρόγραμμα να μπορεί να αναληφθεί και από την ίδια την ΚΥΣΟΑ.

Είμαστε στη διάθεσή σας για παραπέρα διευκρινίσεις ή πληροφορίες που θα θέλατε.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,

Μίκης Φλωρέντζος,
Πρόεδρος.

- Κοιν.: 1. Γεν. Διευθύντρια Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
2. Γεν. Διευθυντή Γραφείου Προγραμματισμού,
3. Διευθύντρια Τμήματος Εργασίας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
4. Προϊστάμενο ΥΜΑ Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.